

**Stanowisko
Konwentu Starostów Województwa Małopolskiego i Województwa Śląskiego
z dnia 8 grudnia 2011 roku**

w sprawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

oraz projektu z dnia 2 grudnia 2011 roku ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Z dniem 1 stycznia 2012 roku wchodzi w życie ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Ustawa wnosi istotne zmiany do obowiązującego do końca bieżącego roku stanu prawnego w kwestii opieki nad dzieckiem i rodziną, sprawowanej przez powiat.

Niezależnie od merytorycznej oceny zawartości nowych rozwiązań, skutkują one wzrostem wydatków na rodziny zastępcze poprzez zwiększenie kwot świadczeń a także rozszerzeniem katalogu wydatków m.in. związanych z utrzymaniem lokalu, remontami. Obligatoryjne zwiększenie wysokości świadczeń nie znajduje pokrycia w budżetach powiatów. Nowe regulacje nie przewidują również zakresu limitów dla dodatkowych świadczeń. Ustawa poza dotychczasowymi służbami pomocowymi w powiecie – powiatowym centrum pomocy rodzinie, wprowadza nowe struktury: organizatora pieczy zastępczej i koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

W powiatach Województwa Śląskiego i Małopolskiego na zadanie w kształcie określonym nową ustawą, przy założeniu realizacji wydatków na ustawowo dopuszczalnie niskim poziomie, w 2012 roku należy zwiększyć o ok. 40% kwotę wydatków w stosunku do planu na 2011 rok. Wiadomo też, że wydatki na zadania określone ustawą w kolejnych latach będą wykazywały tendencję rosnącą. Wydatki te stanowią w rozumieniu przepisów ustawy o finansach publicznych wydatki bieżące, które to nie mogą być wyższe niż planowane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych. Jak wynika z powyższych zasad, bez dodatkowych środków z budżetu Państwa na realizację zadania określonego ustawą powiaty nie zbilansują swoich budżetów na 2012 rok. Przekazywanie powiatowi, w drodze ustawy nowych zadań wymaga zapewnienia środków finansowych koniecznych na ich realizację w postaci zwiększenia dochodów.

W świetle powyższego, traktując wszystkie zadania przypisane do realizacji powiatowi jako jednakowo ważne, wobec braku dodatkowych środków finansowych, oczekujemy wsparcia w rozwiązaniu problemu dofinansowania zadania wspierania rodziny i pieczy zastępczej w 2012r. i latach następnych. W przeciwnym razie może dojść do niezrealizowania przez powiaty wszystkich nałożonych im przedmiotową ustawą zadań.

Projekt z dnia 2 grudnia 2011 roku ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, znacząco chroni powiaty przed skutkami wdrożenia przedmiotowej ustawy.

Projekt przewiduje przeformułowanie niektórych obligatoryjnych form pomocy na fakultatywne. Należą do nich: kwestia zatrudnienia osoby do pomocy oraz zapewnienia środków finansowych na utrzymanie lokalu mieszkalnego dla rodzin zawodowych wychowujących powyżej 3 dzieci, jak również zwiększenia liczby rodzin objętych wsparciem koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej (z 15 do 30 rodzin), z czego pomoc ta obligatoryjnie przysługuje rodzinom zastępczym ze stażem krótszym niż 2 lata. Fakultatywnie o takie wsparcie może się ubiegać każda inna rodzina wymagająca takiej pomocy.

Jednakże pozostaje w dniu dzisiejszym jeszcze kilka kwestii spornych, w których ustawa odbiera samorządom prawo do decydowania w temacie tworzenia rodzin zawodowych i przekształcania istniejących zawodowych rodzin w rodzinne domy dziecka.

W myśl art. 234 ust. 2 ustawy Starosta zawiera z zawodową niespokrewnioną z dzieckiem rodziną zastępczą wielodzietną działającą na podstawie przepisów dotychczasowych, na ich wniosek umowę o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej lub prowadzenie rodzinnego domu dziecka. W praktyce oznacza to, że rodzina sama dokonuje wyboru formy funkcjonowania.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz proponowana zmiana ustawy gwarantuje rodzinnym domom dziecka najbardziej uprzywilejowaną pozycję wśród form pieczy zastępczej.

Awans dotyczący przekształcenia rodziny zastępczej zawodowej w rodzinny dom dziecka, powinien być zatem decyzją Starosty, który przy jej podejmowaniu uwzględni predyspozycje rodziny, jej doświadczenie zawodowe, ukończone kursy i szkolenia, jakość dotychczas sprawowanej opieki nad dziećmi.

Kolejną kwestią, która powinna pozostać do decyzji Starosty jest przekształcanie obecnych rodzin niespokrewnionych w zawodowe rodziny zastępcze. Art. 54 ust. 1 nakazuje Staroście zawrzeć stosowną umowę z każdą rodziną posiadającą co najmniej 3-letnie doświadczenie w pełnieniu funkcji rodziny zastępczej, nie uwzględniając dotychczasowej postawy rodziny oraz liczby dzieci wychowujących się w tej rodzinie.

Dopiero wówczas art. 56 ustawy (tworzenie zawodowych rodzin zastępczych w ramach limitu przewidzianego na dany rok, określonego w 3-letnim powiatowym programie dotyczącym rozwoju pieczy zastępczej) będzie miał sens, jeżeli powyższe formy staną się również formami fakultatywnymi.

Nadal niejasna w ustawie jest kwestia zawierania porozumień na pokrycie kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów przed dniem 1 stycznia 2004 roku.

Ustawa o pomocy społecznej nakazywała zawierać porozumienia, ale tylko względem tych dzieci, które umieszczone zostały w pieczy zastępczej po dniu 1 stycznia 2004 roku.

Obecna ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nie precyzuje czy porozumienia dotyczą wyłącznie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej po dniu 1 stycznia 2004 roku, czy też wszystkich. Uregulowanie tej zasady ma istotne znaczenie dla określenia źródła finansowania pobytu dzieci w rodzinach zastępczych.

W świetle powyższych propozycji Starostwie Województwa Małopolskiego i Śląskiego wnoszą o przesunięcie realizacji ustawy w obecnym brzmieniu co najmniej o jeden rok ,w przeciwnym wypadku realizacja przedmiotowych zadań bez wsparcia finansowego ze strony Państwa nie będzie możliwa.

**Przewodniczący Konwentu
Starostów Województwa Małopolskiego**

**Jacek Pająk
Starosta Bocheński**

**Przewodniczący Konwentu
Starostów Województwa Śląskiego**

**Andrzej Płonka
Starosta Bielski**